2024/1984

16.7.2024

DECIZIA (PESC) 2024/1984 A CONSILIULUI

din 15 iulie 2024

în sprijinul planificării de tranziție instituțională pentru misiunile și capacitățile de investigare excepționale ale Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 12 decembrie 2003, Consiliul European a adoptat Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (denumită în continuare „Strategia UE").

(2) Strategia UE evidențiază rolul crucial al Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora (denumită în continuare „Convenția privind armele chimice" sau „CWC") și al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în crearea unei lumi fără arme chimice. În cadrul Strategiei UE, Uniunea s-a angajat să acționeze în sensul aderării universale la principalele tratate și acorduri referitoare la dezarmare și neproliferare, inclusiv CWC.

(3) Începând din 2004, Uniunea a sprijinit activitățile OIAC prin următoarele acțiuni comune și decizii ale Consiliului: Acțiunea comună 2004/797/PESC a Consiliului [1]; Acțiunea comună 2005/913/PESC a Consiliului [2]; Acțiunea comună 2007/185/PESC a Consiliului [3]; Decizia 2009/569/PESC a Consiliului [4]; Decizia 2012/166/PESC a Consiliului [5]; Decizia (PESC) 2015/259 a Consiliului [6]; Decizia (PESC) 2019/538 a Consiliului [7]; Decizia (PESC) 2021/1026 a Consiliului [8] modificată prin Decizia (PESC) 2023/1515 a Consiliului [9]; Decizia (PESC) 2021/2073 a Consiliului [10] și Decizia (PESC) 2023/1344 a Consiliului [11].

[1] Acțiunea comună 2004/797/PESC a Consiliului din 22 noiembrie 2004 privind sprijinul acordat activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 349, 25.11.2004, p. 63).

[2] Acțiunea comună 2005/913/PESC a Consiliului din 12 decembrie 2005 privind sprijinul acordat activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 331, 17.12.2005, p. 34).

[3] Acțiunea comună 2007/185/PESC a Consiliului din 19 martie 2007 privind sprijinul acordat activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 85, 27.3.2007, p. 10).

[4] Decizia 2009/569/PESC a Consiliului din 27 iulie 2009 privind sprijinul acordat activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 197, 29.7.2009, p. 96).

[5] Decizia 2012/166/PESC a Consiliului din 23 martie 2012 privind sprijinul acordat activităților Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 87, 24.3.2012, p. 49).

[6] Decizia (PESC) 2015/259 a Consiliului din 17 februarie 2015 privind sprijinul acordat activităților Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 43, 18.2.2015, p. 14).

[7] Decizia (PESC) 2019/538 a Consiliului din 1 aprilie 2019 privind sprijinul acordat activităților Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 93, 2.4.2019, p. 3).

[8] Decizia (PESC) 2021/1026 a Consiliului din 21 iunie 2021 privind sprijinul acordat Programului de securitate cibernetică și reziliență și asigurare a informațiilor al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 224, 24.6.2021, p. 24).

[9] Decizia (PESC) 2023/1515 a Consiliului din 20 iulie 2023 de modificare a Deciziei (PESC) 2021/1026 privind sprijinul acordat Programului de securitate cibernetică și reziliență și asigurare a informațiilor al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 184, 21.7.2023, p. 37).

[10] Decizia (PESC) 2021/2073 a Consiliului din 25 noiembrie 2021 de sprijinire a consolidării eficacității operaționale a Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) prin intermediul imaginilor prin satelit (JO L 421, 26.11.2021, p. 65).

[11] Decizia (PESC) 2023/1344 a Consiliului din 26 iunie 2023 în sprijinul sporirii eficacității operaționale a Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) (JO L 168, 3.7.2023, p. 27).

(4) Asistența constantă și specifică continuă acordată OIAC de către Uniune este justificată în contextul punerii în aplicare în mod activ a capitolului III din Strategia UE. Există o nevoie specifică de sprijin suplimentar pentru consolidarea capacităților de investigare ale OIAC în cadrul planificării sale de tranziție instituțională pentru misiunile excepționale, precum și pentru transferul informațiilor probatorii colectate, cu scopul de a permite tragerea la răspundere la nivel internațional pentru utilizarea armelor chimice în Siria.

(5) Prin urmare, Uniunea ar trebui să adopte prezenta decizie pentru a se oferi sprijinul necesar.

(6) Ar trebui ca Secretariatului tehnic al OIAC să-i fie încredințată sarcina punerii în aplicare din punct de vedere tehnic a activităților care urmează să fie efectuate în temeiul prezentei decizii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În vederea punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, Uniunea sprijină, printr-o acțiune operațională, punerea în aplicare a Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora.

(2) Obiectivele acțiunii menționate la alineatul (1) sunt:

— integrarea cunoștințelor și a expertizei pentru metodologiile, protocoalele și activitățile de investigare (de exemplu, desfășurări etc.);

— respectarea continuă a schimbului de informații probatorii, astfel cum se prevede la punctul 12 din Decizia OIAC C-SS-4/DEC.3 din 26-28 iunie 2018, intitulată „Abordarea amenințării reprezentate de utilizarea armelor chimice”, pentru a păstra și a furniza informații entităților de investigare relevante.

(3) În documentul de proiect figurează o descriere detaliată a acțiunii menționate la alineatul (1).

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („Înaltul Reprezentant”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a acțiunii menționate la articolul 1 este efectuată de Secretariatul tehnic al OIAC.

(3) OIAC îndeplinește sarcina menționată la alineatul (2) sub responsabilitatea Înaltului Reprezentant. În acest scop, Înaltul Reprezentant încheie acordurile necesare cu OIAC.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a acțiunii menționate la articolul 1 este de 1 605 447,56 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea de referință prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu normele și procedurile aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corespunzătoare a cheltuielilor finanțate din valoarea de referință prevăzută la alineatul (1). În acest scop, aceasta încheie un acord de contribuție cu OIAC. Acordul de contribuție prevede că OIAC trebuie să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii, corespunzător dimensiunii acesteia.

(4) Comisia depune eforturile necesare pentru a încheia acordul menționat la alineatul (3) cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Aceasta informează Consiliul cu privire la orice dificultate care intervine în cursul acestui proces și cu privire la data încheierii acordului.

Articolul 4

(1) Înaltul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza unor rapoarte periodice din partea OIAC. Rapoartele stau la baza evaluării efectuate de Consiliu.

(2) Comisia furnizează informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a acțiunii menționate la articolul 1.

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Prezenta decizie expiră după 24 de luni de la încheierea acordului menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, prezenta decizie expiră după șase luni de la data intrării sale în vigoare în cazul în care niciun acord nu a fost încheiat în respectivul termen.

Adoptată la Bruxelles, 15 iulie 2024.

Pentru Consiliu

Președintele

NAGY I.

ANEXĂ

Planificarea de tranziție instituțională a OIAC pentru misiunile și capacitățile de investigare excepționale

1. **Context și justificare**

În decembrie 2003, Uniunea Europeană (UE) a adoptat Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (denumită în continuare „strategia UE"), în care recunoștea amenințarea reprezentată de armele de distrugere în masă la adresa păcii și securității internaționale. Strategia UE evidențiază rolul crucial al Convenției privind armele chimice (CWC) și al OIAC în crearea unei lumi fără arme chimice. Obiectivele strategiei UE sunt complementare obiectivelor CWC. De la adoptarea strategiei UE, UE și OIAC au urmărit cooperarea, inclusiv implicarea printr-o serie de acțiuni comune și decizii ([1])

OIAC a primit un sprijin substanțial din partea UE în punerea în aplicare a mandatului său, fapt ce reflectă un angajament continuu față de punerea în aplicare deplină a CWC, cu contribuții voluntare în valoare de 43,6 milioane EUR prin intermediul acțiunilor comune și deciziilor din cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC) aprobate începând din 2004. OIAC salută angajamentul continuu al UE de a sprijini OIAC în eforturile sale vizând îndeplinirea obiectivului convenției – o lume fără arme chimice, contribuind astfel la pacea și securitatea internațională. OIAC recunoaște, de asemenea, sprijinul acordat de UE prin finanțare începând din 2004, care acoperă domenii variate precum: aplicarea regimului de verificare și distrugerea stocurilor de arme chimice, promovarea universalității, punerea în aplicare a CWC de către statele părți, cooperarea internațională în ceea ce privește activitățile chimice, pregătirea pentru prevenirea atacurilor care implică substanțe chimice toxice și răspunsul la astfel de atacuri, evoluțiile din domeniul științei și tehnologiei, securitatea cibernetică, construirea Centrului OIAC pentru chimie și tehnologie, conștientizarea situației și produse de imagistică prin satelit, precum și abordarea amenințărilor de utilizare a armelor chimice. În plus, recunoscând provocările emergente în ceea ce privește combaterea reapariției armelor chimice, OIAC salută, de asemenea, interesul susținut al UE de a-și consolida sprijinul pentru instituționalizarea capacităților de investigare și de verificare ale OIAC.

După încheierea distrugerii tuturor stocurilor declarate de arme chimice în iulie 2023, OIAC și-a continuat adaptarea la etapa postdistrugere. În consecință, Secretariatul OIAC a inițiat o cartografiere a cunoștințelor pentru procesele privind asigurarea menținerii capacităților secretariatului legate de răspunsul eficace la utilizarea armelor chimice și de prezumțiile în acest sens.

Propunerea de față trebuie examinată în coroborare cu Decizia (PESC) 2023/1344 a Consiliului din 26 iunie 2023 (UE2023) și cu activitățile din cadrul Rezultatului nr. 3 („Răspunsuri eficace la prezumțiile de utilizare a armelor chimice"). Activitățile prevăzute în Decizia (PESC) 2023/1344 a Consiliului sunt legate în primul rând de desfășurarea anchetelor în așteptare/în curs. Propunerea se axează pe obligațiile și activitățile care au loc după încheierea anchetelor și emiterea rapoartelor.

Propunerea pentru finanțarea din bugetul PESC pentru 2024 este aliniată la prioritățile OIAC și ale secretariatului tehnic legate de dobândirea de cunoștințe, de integrarea expertizei, de detalierea proceselor și procedurilor de securitate a informațiilor la zi, precum și de răspunsul la riscul evoluțiilor științifice și tehnologice care au un impact asupra utilizării armelor chimice și a amenințărilor asociate acestora. În termeni concreți, propunerea urmărește să surprindă rezultatele desfășurării unor activități de investigare independente și imparțiale și, printre altele, obligațiile conexe de documentare impuse în temeiul deciziei Conferinței statelor părți C-SS-4/DEC.3, punctul 12, document adoptat la 27 iunie 2018, și C-28/Dec.12, document adoptat la 30 noiembrie 2023. În plus față de eforturile depuse de secretariat în ceea ce privește modalitățile de punere în aplicare prevăzute la punctul 21 din C-SS-4/DEC.3 și în concordanță cu punctul 2 din C-28/Dec.12, Conferința statelor părți a solicitat secretariatului să își continue demersurile de susținere și consolidare a capacităților sale de investigare a prezumțiilor de utilizare a armelor chimice, inclusiv prin dezvoltarea suplimentară a unor instrumente și metodologii precum cele legate de criminalistică, audierea martorilor, colectarea de probe, lanțul de custodie, planificarea și desfășurarea unor cursuri de formare periodice și a altor exerciții relevante, integrarea și păstrarea cunoștințelor, competențelor și expertizei acumulate prin desfășurarea misiunilor anterioare, precum și prin orice alte mijloace pe care directorul general le consideră necesare și adecvate.

([1]) Printre care: Acțiunea comună 2004/797/PESC (expirată); Acțiunea comună 2005/913/PESC (expirată); Acțiunea comună 2007/185/PESC (expirată); Decizia 2009/569/PESC (expirată); Acțiunea comună 2012/166/PESC (expirată); Decizia 2013/726/PESC (expirată); Decizia (PESC) 2015/259 [prelungită prin Decizia (PESC) 2018/294 și expirată]; Decizia (PESC) 2015/2215 (expirată); Decizia (PESC) 2017/2302 [prelungită prin Decizia (PESC) 2019/1092, expirată]; Decizia (PESC) 2017/2303 [prelungită prin Decizia (PESC) 2018/1943 și Decizia (PESC) 2019/2112, expirată]; Decizia (PESC) 2019/538 [prelungită prin Decizia (PESC) 2022/573, expirată]; Decizia (PESC) 2021/1026 [prelungită prin Decizia (PESC) 2023/1515, în vigoare până în august 2024] și Decizia (PESC) 2021/2073 (în vigoare până în decembrie 2025); Decizia (PESC) 2023/1344 (în vigoare până în iunie 2026)..

Programul bienal și bugetul OIAC pentru perioada 2024-2025 au fost adoptate în cadrul celei de a 28-a Conferințe a statelor părți (27 noiembrie-1 decembrie 2023). Este inclusă aici și transformarea în curs a Departamentului de inspecție. Această adaptare urmărește să încorporeze și să integreze cunoștințele și expertiza dobândite prin misiuni excepționale desfășurate în Siria și în afara acesteia, astfel încât să integreze respectiva capacitate distinctivă prin cursuri de formare în cadrul structurilor relevante existente ale secretariatului și să răspundă, la cerere, în beneficiul statelor părți. Această perioadă de tranziție va necesita contribuții voluntare complementare, care vor fi finanțate parțial prin propunerea UE, pe lângă resursele puse la dispoziție prin programul și bugetul pentru perioada 2024-2025, pentru a accelera punerea în aplicare a obiectivelor și activităților de mai jos, precum și utilizarea Centrului OIAC pentru chimie și tehnologie.

2. **Obiectivele generale ale acțiunii propuse**

Obiectivul general al deciziei Consiliului UE ar urma să fie consolidarea capacității secretariatului de a răspunde în mod eficace și credibil la utilizarea armelor chimice și la prezumțiile în acest sens. Un astfel de sprijin ar contribui la punerea în aplicare a mandatelor OIAC. Aceasta ar permite, de asemenea, participarea în timp util la punerea în aplicare a obligațiilor OIAC în temeiul CWC, în ceea ce privește eforturile internaționale de tragere la răspundere vizând combaterea utilizării armelor chimice.

3. **Obiectivele specifice ale acțiunii**

— Integrarea cunoștințelor și a expertizei pentru metodologiile, protocoalele și activitățile de investigare (de exemplu: detașări etc.);

— Respectarea continuă a schimbului de informații probatorii, astfel cum se prevede în C-SS-4/DEC.3 (punctul 12), pentru a păstra și a furniza informații entităților de investigare relevante.

4. **Rezultate preconizate ale acțiunii**

— Rezultatul nr. 1: Integrarea instituțională a capacităților de pregătire și răspuns ale OIAC pentru orice nouă utilizare a armelor chimice sau orice prezumție în acest sens și pentru riscuri noi și/sau emergente, cu următoarele activități orientative:

  — Transferul informațiilor securizate de la anchete la o platformă integrată în cadrul unui plan de gestionare a cunoștințelor, aliniat la funcțiile instituționale și organigrama noi/revizuite ale OIAC;

  — Dezvoltarea și testarea unui portofoliu de învățare (cursuri de formare, materiale precum compendiu, bune practici etc.) legat de utilizarea armelor chimice sau de prezumții în acest sens pentru transferul și schimbul de cunoștințe ale OIAC (pentru a include subiecte de expertiză relevantă ce oferă detalii care să reflecte specializarea OIAC dobândită în urma desfășurării anchetelor în Republica Arabă Siriană, cum ar fi: desfășurarea audierilor martorilor/statelor părți/victimelor; gestionarea amplasamentelor despre care se presupune că au constituit scena utilizării de arme chimice; gestionarea dosarelor de anchetă și pregătirea juridică; gestionarea lanțului de custodie etc.).

— Rezultatul nr. 2: Facilitarea și consolidarea transferului de informații probatorii către mecanismul internațional, imparțial și independent (IIIM) în legătură cu rapoartele emise de Echipa de anchetă și identificare (IIT) privind utilizarea armelor chimice în Republica Arabă Siriană, în conformitate cu punctul 12 din C-SS-4/DEC.3, și în sprijinul responsabilității internaționale pentru utilizarea armelor chimice, cu următoarele activități orientative:

  — Crearea unui mediu propice pentru gestionarea progreselor înregistrate în cadrul „echipelor” de raportare, cu servicii partajate care acoperă furnizarea și păstrarea informațiilor din rapoartele IIT în vederea transferului către IIIM;

  — Furnizarea și păstrarea informațiilor din primul raport IIT privind utilizarea armelor chimice în Ltamenah, pentru transfer, pe baza cererilor din partea IIIM, inclusiv procesele de identificare, evaluare, ocultare, verificarea consimțământului, transfer și arhivare pentru depunerea inițială, răspunsurile ulterioare și arhivarea tuturor dosarelor relevante ale incidentelor;

  — Furnizarea și păstrarea informațiilor din cel de al doilea raport IIT privind utilizarea armelor chimice în Saraqib, pentru transfer, pe baza cererilor din partea IIIM, inclusiv procesele de identificare, evaluare, ocultare, verificarea consimțământului, transfer și arhivare pentru toate dosarele incidentelor;

— Furnizarea și păstrarea informațiilor din cel de al treilea raport IIT privind utilizarea armelor chimice în Douma, pentru transfer, pe baza cererilor din partea IIIM, inclusiv procesele de identificare, evaluare, ocultare, verificarea consimțământului, transfer și arhivare pentru toate dosarele incidentelor;

— Furnizarea și păstrarea informațiilor din cel de al patrulea raport IIT privind utilizarea armelor chimice în Marea, pentru transfer, pe baza cererilor IIIM, inclusiv procesele de identificare, evaluare, ocultare, verificarea consimțământului, transfer și arhivare pentru toate dosarele incidentelor.

5. **Beneficiari finali**

Printre beneficiari se numără: personalul și echipele Secretariatului OIAC și părțile interesate din cadrul CWC, inclusiv statele părți, autoritățile naționale, societatea civilă, organizațiile internaționale și interguvernamentale etc.

6. **Durată**

Se prevede că cheltuielile finanțate prin acest proiect vor fi angajate și efectuate pe parcursul unei perioade de implementare de 24 de luni.